

Recenzja programu innowacyjnego „Synergia początkowej nauki języka obcego z edukacją wczesnoszkolną oraz nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi”.

autorka programu: Izabela Jaros

recenzent: dr Katarzyna Brzosko-Barratt

Zgodność programu z wymogami programu autorskiego

Przedstawiony do recenzji program zawiera wszystkie niezbędne elementy autorskiego programu nauczania (Komorowska, 1996; 2011). Są nimi jasno określone cele nauczania, treści nauczania oraz procedury osiągnięcia celów i standardy wymagań. Program otwiera przydatna dla użytkownika metryczka zawierająca informacje o przedmiocie i poziomie nauczania oraz o autorce programu. Następnie prezentowana jest koncepcja i założenia programu, które stanowią o oryginalnym podejściu do nauczania języka obcego w pierwszym etapie edukacyjnym i wyróżniają ten program spośród istniejących już programów nauczania dla I etapu edukacyjnego.

We wstępnej części dokumentu obszernie omówiono trzy filary programu: zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe, wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz wspieranie rozwoju operacji myślowych uczniów. W części wstępnej scharakteryzowano też użytkowników programu, a więc nauczycieli, do których program skierowano oraz uczniów, podkreślając ich specyficzne cechy i potrzeby związane z wiekiem rozwojowym. Autorka nakreśliła tu również warunki niezbędne do pełnego zrealizowania programu, słusznie wskazując na wymagane ramy czasowe, warunki lokalowe, określając liczebność klas oraz kolejność prezentowanych treści.

W części głównej programu omówione zostały cele nauczania w nawiązaniu do trzech filarów tego programu oraz w odniesieniu do rozwijanych w programie umiejętności kluczowych rekomendowanych przez Parlament Europejski i Radę (2006). Wymieniono tu również wymagania podstawy programowej które mogą być realizowane przy pomocy programu „Synergia...”. Dotyczy to zarówno umiejętności w języku obcym, jak i umiejętności niejęzykowych, czyli m.in., rozwoju procesów myślowych oraz umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie czy posługiwania się nowoczesnymi technologiami.

W następnej części przedstawiono treści nauczania w podziale na obszary tematyczne oraz struktury gramatyczne. Ze względu na spiralny charakter programu, autorka wprowadziła dodatkowo propozycję rozłożenia treści tematycznych i leksykalnych na trzy kolejne lata nauki: klasę I, II i III. W programie warto dodać informację, że nauczyciel może swobodnie dobierać kolejność tematów przeznaczonych na kolejne lata nauki tak, aby tematy realizowane w programie dobrze wpisywały

się w tematykę zajęć szkolnych realizowanych w głównym programie nauczania.

Następny rozdział programu prezentuje opis procedur osiągnięcia celów. Jest to wartościowe opracowanie omawiające metody i techniki pracy z dziećmi oraz środki dydaktyczne, które powinny być wykorzystywane na lekcjach z dziećmi wczesnoszkolnymi, aby zapewnić im harmonijny rozwój językowy, poznawczy, społeczny i emocjonalny. Jest to rozdział, który z pewnością okaże się źródłem inspiracji dla nauczycieli.

Część prezentująca standardy wymagań (rozdział 7) została opracowana w sposób nowatorski. Autorka dokonała wyboru umiejętności językowych, przedmiotowych oraz cyfrowych, których opanowania spodziewa się po trzech latach pracy z programem. Ponadto, w rozdziale tym przedstawiono praktyczne narzędzia oceny umiejętności uczniów. Narzędzia te pozwalają na zintegrowaną ocenę umiejętności w trzech kluczowych obszarach, w których realizowany jest program.

W oddzielnym rozdziale zaprezentowane zostały zakładane rezultaty programu (rozdział 8). Przedstawiono je w formie szczegółowych wymagań, posługując się językiem podstawy programowej, które określają poziom umiejętności cząstkowych w rozwijanych obszarach umiejętności przedmiotowych, językowych oraz z zakresu wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych. Opracowanie to daje obraz sylwetki ucznia po zakończeniu udziału w programie, czyli pod koniec klasy trzeciej.

Ostatni rozdział prezentuje obudowę dydaktyczną programu, która dostępna jest na stronie internetowej <http://english-academy.edu.pl/projektpokl/>. Zaproponowane materiały dydaktyczne oferują nauczycielom różnorodne formy prezentacji treści nauczania oraz liczne zadania utrwalające. Spośród nich nauczyciele mogą wybrać najlepiej dostosowane do potrzeb i umiejętności językowych klasy, z którą realizowany jest program. Wszystkie części składowe zestawu materiałów dydaktycznych (karty pracy, materiał multimedialny oraz notatki dla nauczyciela) zostały dokładnie omówione w programie, co ułatwi nauczycielom posługiwanie się nimi na co dzień w pracy dydaktycznej.

Sposób realizacji programu zilustrowano omawiając szczegółowo przykładowe zadania z kart pracy i materiałów multimedialnych. Aby przybliżyć nauczycielom możliwości zaplanowania pracy z programem autorka przygotowała przykładowy scenariusz lekcji dla klasy pierwszej.

Zgodność programu z podstawą programową

Recenzowany program pozwala na realizację obowiązującej podstawy programowej (MEN, 2014). Dotyczy to wszystkich celów kształcenia określonych dla podstawy programowej dla języka obcego nowożytnego na I etapie edukacyjnym oraz wybranych celów z pozostałych obszarów

edukacji, m.in. zajęcia komputerowe. Definiując standardy wymagań dla uczniów kończących klasę trzecią w programie nawiązano do wymagań szczegółowych czyli treści nauczania określonych w podstawie programowej. Należy podkreślić, że wymagania te zostały we właściwy sposób rozbudowane i uszczegółowione na potrzeby programu. Umożliwia to nauczycielowi przełożenie wymagań na konkretne działania uczniów w klasie, i w sposób dostosowany do wieku uczniów rozwijanie sprawności rozumienia tekstu słuchanego, wypowiedzi ustnej, rozumienia testu pisanego oraz wypowiedzi pisemnej w języku angielskim.

Należy podkreślić, że w programie mocno zaakcentowane są dwa ostatnie wymagania szczegółowe z podstawy programowej. Dotyczą one korzystania przez uczniów m.in. ze środków multimedialnych oraz współpracy z rówieśnikami w trakcie nauki. W ten sposób program umożliwia stopniowe rozwijanie dwóch ważnych kompetencji kluczowych od pierwszych lat edukacji szkolnej (kompetencje informatyczne i społeczne) w ścisłym zintegrowaniu z rozwojem kompetencji w języku obcym (Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady, 2006).

Zalety programu

Jedną z podstawowych zalet programu jest jego modułowy charakter, który zachęca nauczyciela do autonomicznego podejścia do doboru treści i metod pracy oraz indywidualizacji nauczania. Jest to możliwe dzięki temu, że materiały zostały przygotowane w postaci modułów tematycznych, a każdy z nich jest zestawem prezentacji, zadań i ćwiczeń, spośród których nauczyciele mogą wybrać te, które najlepiej pasują do indywidualnego programu każdej klasy. Wartościową cechą niniejszego programu jest też dostosowanie prezentowanych materiałów do możliwości rozwojowych uczniów sześć- i siedmioletnich. Dano temu wyraz m.in. poprzez opracowanie odrębnych kart pracy dla każdej z tych grup wiekowych.

Unikalną cechą programu jest rzeczywista integracja treści przedmiotowych i językowych przeprowadzona w taki sposób, że proponowane treści mogą być realizowane przez nauczycieli języka angielskiego i nauczycieli edukacji początkowej w ramach prowadzonych przez nich zajęć. Różnorodność tematyczna zaproponowanych w programie modułów pozwala na wkomponowanie treści w tok dowolnego programu nauczania edukacji wczesnoszkolnej i przy wykorzystaniu dowolnych materiałów dydaktycznych dla tego etapu edukacyjnego, w tym podręcznika *Nasz Elementarz 1* przygotowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Źródła:

Komorowska, H. 1999. *O programach prawie wszystko*. Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Komorowska, H. 2011. *Metodyka nauczania języków obcych*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.

(MEN) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, załącznik nr 2 /Dz. U. Poz. 803/, dostępny w: <http://dokumenty.rcl.gov.pl/D2014000080301.pdf>, [pobrano 10.11.2014].

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L394.